

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Катя Гинева Кайрякова

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

на

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
Професионално направление (шифър 8.3) „Музикално и танцово изкуство”, докторска
програма „Хореография”

Докторант: Верка Янева Божкова, докторант към катедра „Хореография” на Факултет
по изкуствата при Югозападен университет „Неофит Рилски”

**Тема: Трансформация на танцовия език – от българския фолклор към
сценичното изкуство на фолклорна основа**

Научен ръководител: проф. Николай Цветков

Рецензията е изготвена въз основа на Заповед №1937 от 21.09.2021 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски” относно утвърждаване състав на научно жури и представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Биографията и професионалният път на автора на предложения дисертационен труд Верка Янева Божкова, определено подсказва за ориентацията към изследваната тема свързана с трансформацията на фолклорното хоро и изграждане на танцовия език в сценичното изкуство на фолклорна основа. С българските народни танци е свързано развитието на Верка Божкова, през обучението и в Националното училище за танцово изкуство, Югозападен университет „Неофит Рилски” – специалност „Хореография” – бакалавър и магистърска програма „Теория и критика на хореографското изкуство”. Важна част от нейната биография е изпълнителската, педагогическата и постановъчна дейности осъществени в ДАНПТ „Пирин”, НФА „Българе”, ЮЗУ „Неофит Рилски”. Придобитият опит дава възможност за заявяване на сериозно изследване с определен принос в научно–теоретичната база на съвременните изследователски тенденции.

Традиционният български танцов фолклор отдавна е предмет на изследователски търсения, но непосредствената изследователска дейност на автора в посока на анализиране произхода, еволюцията и възможностите за обогатяване на танцовата

лексика и композиционните решения от фолклорната танцова традиция към сценичното изкуство на фолклорна основа носи заложен в себе си сериозен интерес и теоретична значимост за обогатяване това поле на научното знание.

Дисертационният труд е с обем 233 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение, приноси и библиография. Следвайки стандартите и класическата структура на такъв тип изложения докторантът дава добра заявка за усвоени основни умения и норми в научната стилистика. Подбора на научната литература включва 120 заглавия на автори-класици в научната хореографска мисъл и съвременни представители-изследователи от областта на хореографското фолклорно и съвременно танцово изкуство. Докторантът успява да изведе онези полезни за проучването елементи, които показват убедително творческото боравене с литературните източници. Доказателство за познаване на проблематиката са и подбраните интервюта и разговори илюстриращи основни положения от дисертационния труд. Избраната методика допринася за постигане поставените цели и дава възможност по убедителен начин да се дадат отговори на повдигнатите въпроси. Очертани са две тематични линии, които оформят неговата цялост - едната свързана с трансформацията на танцовия език и другата приносът на личното хореографско творчество на отделните хореографи довели до тази трансформация.

Уводът обосновава значимостта на проблема и очертава посоката на изследването, неговите цели, задачи и методология. Коректно са посочени обектът и предметът на изследването, конкретно са изведени авторската теза *„Основната изследователска теза е, че танцовият език в хореографските произведения се променя в зависимост от творческия поглед на автора”* и хипотезите. Докторантът ясно охарактеризира специфичната проблематика, свързана с промените на танца в дългия еволюционен процес от традиционния фолклор до сцената. Отбелязани са в исторически ракурс различните творчески посоки в адаптирането на традиционния танцов фолклор към сцената и неговата авторска интерпретация. Липсата на задълбочени научни изследвания по отношение трансформацията на танцовия език провокира авторът да вникне по-дълбоко в тази сериозна проблематика и да се опита да предложи отговор на въпроси, свързани с динамиката на трансформацията на танцовия език на фолклорните танцови образци и творческите подходи и преосмисляне при създаването на авторски произведения на фолклорна основа.

В първа глава вниманието се насочва към историческите аспекти в сценичното претворяване на танцовия фолклор. Първия параграф представя задълбочен прочит на

теоретични изследвания и достигнати научни резултати с акцент върху тяхната значимост насочени към сценичната адаптация на фолклорните първоизточници, сценичното пресъздаване на българския фолклорен танц в действителните форми, промените в танцовия език. След направения обзор докторантът формулира аргументирани изводи: „...*че една част от тях третират общи въпроси, свързани с обработката на фолклорните образци в страната, а другата – трансформацията на танцовия език и приносът на отделните хореографи, довели до тази трансформация...*”. Вторият параграф проследява творческите „*посоки на отношението към фолклорната традиция в България от началото на ХХ век*”. Направеният обстоен анализ за същността и развитието на фолклора фокусира изследователските цели на автора върху формите на проявление на традиционното танцово наследство в два времеви периода – от началото на ХХ век до създаването на професионалните фолклорни ансамбли и след 1951 г. когато се създава Държавен ансамбъл за народни песни и танци. Очертаното концептуално поле на различните начини в предаване и практикуване на традиционното танцово наследство чертае еволюцията в отношението към танцовия фолклор и интереса към традиционната българска култура ситуирана в разглежданите периоди.

Във втора глава са представени последователно както основните понятия по изследваната проблематика: фолклорен и сценичен танц, обработка, танцов език и хореографски текст, така и термини и понятия свързани със структурния анализ на фолклорния танц в сравнителен план. Всяка от отделните части има своята роля и значение в общото звучене на труда и показва положените усилия и задълбочени познания на докторанта. След цитиранията на много източници и безспорни авторитети докторантът коректно представя своята позиция и гледна точка. Съвсем закономерно още в началото Верка Божкова започва с отговор на въпроса „*Всъщност какво е танцът?*” Разглеждайки различните определения и мнения на специалисти тя подчертава „...*колко многопластово е това понятие и колко различно може да се разбира неговата същност.*” и непосредствено след това обобщава „...*че преди всичко танцът е един самопроизволен израз на най-дълбоки вътрешни преживявания, един език на душата, който говори не със звуци и думи, а с движения – едно средство за духовно общуване между хората.*” /стр. 46/ Логическата последователност на изложението продължава с терминологичните обосновки на понятията *фолклорен/народен танц*. След направения обстоен анализ в тълкуването на тези понятия е уточнена и гледната точка на автора, а именно: „*Според моето разбиране и*

аз ще приемам и описвам фолклорен и народен танц като синоними /взаимозаменяеми/ и ще разбирам същите като първообраза от народното творчество – игри и хора, свързани със създаването на фолклорна основа сценични танци.” /стр.49/ Много добре е представена и частта, в която е отразена същността на понятието сценичен танц. Анализирайки тълкуването на различни автори докторантът внася яснота и по отношение на съпътстващи понятия като „обработка”, „автентичен фолклор” /изворен/ и „обработен фолклор”. Считам, че изложението в **параграф 2.3 Танцовият език – микроформа и макроформа** трябва да бъде представено преди направеното обобщение на автора на стр.55, отнасящо се за обособените два типа обработка. Подробното разглеждане на танцовия език би внесло още по-голяма яснота при определения от автора втори тип обработка, при която „...се наблюдават редица творчески процеси, изразяващи се в трансформация на танцовия език”. По този начин съдържанието на понятието *сценичен танц* ще бъде пълно, още повече, че танцовият език и неговото трансформиране е съществена съставна част в определението му. Направената Таблица 2 /стр.56/ ясно систематизира различията между Фолклорен танц и Сценичен танц базирани на определени критерии свързани с авторството, мястото на изпълнение, формата на представяне, изпълнители и предаването им във времето. Акцент в последвалата част от изложението са трудовете на известни имена с базисен принос в областта на терминологията на българската хореография на фолклорна основа, които докторантът ползва като доказателствен материал в уточняване на термини и понятия засягащи основната тема. Големият обем от информация с приложен съпоставителен подход Верка Божкова систематизира в Таблица 3 /стр.73/. В заключение тя обобщава, че „*Проследявайки и съпоставяйки термините, въведени и използвани от цитираните автори, можем да заключим, че се отнасят в два различни аспекта. От една страна свързани с традиционната танцова култура по начина, по който я описват Ст. Джуджев и А. Илиева, а другата е ориентирана към хореографската практика и сценичното интерпретиране на танца така, както я налагат К. Джанев и К. Харалампиев.*” /стр.74/ След направеното разгърнато изследване на специфичната терминология, авторът конкретизира понятийния апарат, който ще ползва в настоящия труд.

Осъщественият обзор, анализ и изводи от първите две глави намира място в **трета глава „Хореографски произведения на фолклорна основа от средата на ХХ до началото на ХХІ век – анализи, особености, решения и подходи”**. Не може да не се подчертае внимателната и прецизна работа на докторанта в процеса на подреждане,

описване и анализиране на един богат масив от авторски произведения групирани в съответни танцови форми. Предложеният първи параграф **3.1. Методологична рамка на изследването** формулиран по този начин звучи малко подвеждащо и насочва вниманието към методиката на цялото научно изследване. Считам, че има необходимост от редакция в заглавието на параграфа, за представяне конкретно на методологичната рамка очертаваща анализа на избраните произведения. Бих препоръчала да се редактира и уточни смислово понятието „жанр” в абзаца на стр. 80, в който се разглежда начинът на структуриране на анализите. Класификацията по форма и хронологичен ред отговаря на поставената цел. Като особено ценна определям съставената от автора схема, която позволява прилагането на един систематичен подход при осъществяване на задълбочен анализ за достигане на детайли в изследваната тема. Несъотносим към този параграф е направеният кратък исторически преглед в развитието на двата професионални ансамбъла – ДФА „Филип Кутев” и Ансамбъл „Пирин”. Представената информация би могла да бъде вплетена в последващите анализи на определените от автора произведения, още повече, че авторът отбелязва *„В различните периоди творческите подходи по трансформирането на танца са се променяли в зависимост от епохата, външните влияния и личностни качества и нагласи.” /стр.192/* Впечатляваща е максималната задълбоченост и изчерпателност в представения сравнителен анализ, осъществен на принципа на логическа последователност на определените компоненти, в който автора включва сериозен обем от сценични произведения в различна танцова форма – общо 39 на брой. Тази част от изложението бих определила като изключително сериозен принос на изследването. За първи път се проследява трансформацията на танцовия език в структурно отношение, разгледана в сериозен брой танцови произведения, коректно класифицирани в съответната танцова форма. Направените изводи кореспондират с основната тема на изследването и дават отговор на част от поставените задачи. Разглеждайки творческите подходи при сценичното трансформиране на фолклорните танцови образци в репертоара на двата ансамбъл – обект на настоящото изследване, Верка Божкова формулира извода, че *„...се открояват два подхода на творчество, първия е свързан с използването на фолклорния образец от традицията, а втория е свързан с авторско привнасяне на елементи, т.е. чрез обработка или стилизация на този образец, което води до неговата трансформация.” /стр.195/* Сериозно внимание докторантът отделя и на музикалната основа при сътворяване на танцово произведение, като аргументирано обобщава *„...че каквито и разлики да има при различните творци,*

всички тях ги обединява едно – само пълното единство на музиката и танца може да гарантира високо художествено ниво на хореографския спектакъл.”/стр. 212/

Препоръчвам направените изводи от трета глава да бъдат по обобщени, без да се променя основната мисъл вложена в тях. Това би подчертало още по силно достойнствата на дисертационния труд. В заключението, като естествено финализиране на изследването, докторантът обобщава най-същественото, което се съдържа в него за трансформацията на танцовия език и несъмнено пряката връзка с личната намеса на индивидуалния творец.

Докторантът е посочил три публикации по темата на дисертационния труд. Направените публикации като брой и съдържание напълно отговарят на изискванията за допускане до публична защита.

Авторефератът, в обем от 40 страници, е подготвен в съответствие с академичните изисквания и аналитично представя основните моменти и собствени тези в дисертационния труд. Той отразява обема на дисертацията коректно и точно - както съдържателната страна, така и направените изводи и научни приноси.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ОЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ НА ДОКТОРАНТА

Дисертационният труд респектира с обема и качеството на извършените проучвания, с натрупването на ценен изследователски материал и с осъществения задълбочен анализ. Държа да подчертая, че направените от мен препоръки съвсем на омаловажават неговите достойнства. Изследването осъществява успешно своите цели не само в теоретичната проблематика, но и за постигане на научни резултати. Напълно приемам изложените шест приноса на труда, които са аналитично представени и достоверно изтъкнати. Разглежданият дисертационен труд има сериозна научна стойност и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Докторантът представя високо стойностен дисертационен текст, който е постижение в нейната самостоятелна научна дейност.

Препоръчвам изложението да бъде оформено и публикувано в практическо пособие предназначено не само за хореографи и специалисти, а и за всички, които проявяват интерес към танцовото изкуство.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изхождайки от всичко казано по-горе изразявам своята **положителна** оценка за дисертационния труд **Трансформацията на танцовия език – от българския фолклор към сценичното изкуство на фолклорна основа** и предлагам на уважаемото научно

жури да бъде присъдена на Верка Янева Божкова образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, докторска програма „Хореография”.

01 октомври 2021 г.
гр. Варна

Изготвил рецензията:

доц. д-р Катя Кайрякова

REVIEW

From

Assoc. Prof. Dr. Katya Gineva Kayryakova

Varna Free University "Chernorizets Hrabar"

Regarding the

Dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

Professional field (code 8.3) "Music and dance art", PhD program

"Choreography"

PhD student: Verka Yaneva Bozhkova, PhD student at the Department of
Choreography, at the Faculty of Arts at South-West University "Neofit Rilski"

Topic: **Transformation of the dance language - from Bulgarian folklore to
the stage art on folklore basis**

Scientific advisor: Prof. Nikolay Tsvetkov

The review is prepared on grounds of Order №1937 of 21.09.2021 by the Rector of South-West University "Neofit Rilski" approving the panel of the scientific panel of jury and the dissertation, presented by the PhD student, the author's summary of the dissertation, a reference to the dissertation contributions, publications on the topic of the dissertation work, in compliance with the requirements of ZRASRB, PPZRASRB for acquiring the educational and scientific degree "Doctor" and the scientific degree "Doctor of Sciences".

I. GENERAL CHARACTERISTICS AND EVALUATION OF THE DISSERTATION WORK

The biography and the professional path of the author of the proposed dissertation, Verka Yaneva Bozhkova, definitely suggest her orientation to the researched topic on the transformation of the traditional chain dance and the construction of the dance language in performing arts on a folklore basis. Verka Bozhkova's professional development is connected to the Bulgarian traditional

dances through her studies at the National School of Dance Art, South-West University "Neofit Rilski" - subject "Choreography" - bachelor and master's program "Theory and Critique of Choreographic Art". An important part of her biography is the performing, pedagogical and staging activities carried out at NEFSD "Pirin", NFE "Bulgare", SWU "Neofit Rilski". The acquired experience provides an opportunity to claim a serious study with a certain contribution to the scientific and theoretical basis of modern research trends.

Traditional Bulgarian dance folklore has long been a subject of research, but the author's direct research towards analyzing the origin, evolution and possibilities for enriching the dance vocabulary, as well as compositional solutions from the folklore dance tradition to the performing arts on a folklore basis bears a serious interest and theoretical significance for enriching this field of scientific knowledge.

The dissertation comprises 233 pages and consists of an introduction, presentation in three chapters, conclusion, contributions, and bibliography. Following this type of presentations' standards and classical structure, the doctoral student gives a good claim for acquired basic skills and norms in scientific stylistics. The selection of the scientific literature includes 120 titles of classical authors in the scientific choreographic thought and contemporary representatives-researchers in the field of choreographic traditional and contemporary dance art. The PhD student manages to highlight those useful for the research elements which convincingly show the creative handling of the literary sources. *Her deep awareness of the issues* is also evidenced by the selected interviews and conversations illustrating the main points of the dissertation. The chosen methodology contributes to the achievement of the set goals and gives an opportunity to provide convincing answers to the raised questions. Two thematic lines can be outlined forming its entity - one is related to the transformation of the dance language and the other- to the contribution of

the personal choreographic creativity of the individual choreographers who led to this transformation.

The introduction reasons the significance of the problem and outlines the direction of the research, its aims, purposes, and methodology. The object and the subject of the research are correctly indicated, the author's thesis "The main research thesis is that the dance language in choreographic works changes depending on the creative view of the author" is specifically asserted as well as the hypotheses. The PhD student clearly characterizes the specific problems related to the changes of dance in the long evolutionary process from traditional folklore to the stage. The different creative directions in the adaptation of the traditional dance folklore to the stage and its author's interpretation are noted from a historical perspective. The lack of profound research on the transformation of dance language provokes the author to go deeper into this serious issue and try to suggest answers to questions related to the dynamics of the transformation of dance language of traditional dance patterns, the creative approaches and redefinition in the creation of author's works on a folklore basis.

In **the first chapter** the attention is focused on the historical aspects in the stage transformation of the dance folklore. The first paragraph presents a thorough reading of theoretical research and achieved scientific results with an emphasis on their importance aimed at the stage adaptation of folklore sources, the stage reproduction of Bulgarian folk dance in dynamic forms, changes in dance language. After the review, the doctoral student formulates well-grounded conclusions: "*...that some of them deal with general issues related to the processing of folklore patterns in the country, while others – with the transformation of dance language and the contribution of individual choreographers leading to this transformation...“*. The second paragraph studies the creative "*directions of the attitude to the folklore tradition in Bulgaria since the beginning of the XX century*". The detailed analysis of the

nature and development of folklore focuses the author's research goals on the forms of manifestation of the traditional dance heritage in two time periods - from the beginning of the XX century to the creation of professional folklore ensembles and after 1951 when the National Ensemble of folk songs and dances was established. The outlined conceptual field of the different ways of delivering and practicing the traditional dance heritage highlights the evolution in the attitude towards the dance folklore and the interest in the traditional Bulgarian culture situated in the considered periods.

The second chapter presents the main concepts on the researched issues consecutively: folk and stage dance, processing, dance language and choreographic text, as well as terms and concepts related to the structural analysis of traditional dance in comparative aspect. Each of the individual parts has its role and significance in the general sound of the work and shows the efforts and profound knowledge of the doctoral student. After citing many sources and indisputable authorities, the doctoral student correctly presents his position and point of view. Quite naturally, Verka Bozhkova starts with the answer to the question *"What exactly is dance?"* Examining the different definitions and opinions of experts, she emphasizes *"how multi-layered this concept is and how differently its essence can be understood"* and immediately afterwards she summarizes *"...that above all dance is a spontaneous expression of the deepest inner experiences, a language of the soul that speaks not with sounds and words, but with movements - a means of spiritual communication among people."* /p. 46 /. The logical sequence of the exposition continues with the terminological reasons of the concepts of *folk/traditional dance*. After a thorough analysis in the interpretation of these concepts, the point of view of the author is clarified, that is: *"According to my understanding, I will also accept and describe folk and traditional dance as synonyms / as interchangeable / and I will consider them the prototype of folk art - games and chain dances, related to the stage dances created on the basis of folklore."*

/p.49/. The part in which the essence of the concept of stage dance is reflected is also very well presented. Analyzing the interpretation of different authors, the doctoral student brings clarity with regard to accompanying concepts such as "processing", "authentic folklore" /original/ and "processed folklore". I believe that the **statement in paragraph 2.3 Dance language - microform and macroform** should be presented before the author's summary on page 55, referring to the two types of processing. A detailed examination of the dance language would bring even greater clarity to the second type of processing defined by the author, in which *"a number of creative processes are observed, expressed in the transformation of the dance language."* In this way, the content of the concept of *stage dance* will be complete, moreover, the dance language and its transformation is an essential component in its definition. Table 2 /p.56/ clearly systematizes the differences between Folk Dance and Stage Dance based on certain criteria related to authorship, place of performance, form of performance, performers and their performances over time. The emphasis in the subsequent part of the exposition are the works of famous names with a fundamental contribution in the field of terminology of Bulgarian choreography on a folklore basis, which the doctoral student uses as evidence in specifying terms and concepts concerning the main topic. Verka Bozhkova systematizes the large amount of information applying a comparative approach in Table 3 /p.73/. Finally, she infers that *"By tracking and comparing the terms introduced and used by the cited authors, we can conclude that they refer to two different aspects. On the one hand they are related to the traditional dance culture in the way it is described by St. Dzhudzhev and A. Ilieva, and on the other, they are oriented towards the choreographic practice and the stage interpretation of the dance as imposed by K. Dzhenev and K. Haralampiev."* /p.74/. Having exhaustively studied the specific terminology, the author specifies the conceptual apparatus that will be used in this paper.

The review, analysis and conclusions from the first two chapters are to be found in **the third chapter "Folklore-based choreographic works from the middle of the XX to the beginning of the XXI century - analyses, features, solutions and approaches"**. The PhD student's careful and precise work on the process of arranging, describing and analyzing a rich array of authors' works, grouped in respective dance forms, cannot but be emphasized. The proposed first paragraph **3.1. The methodological framework of the research** formulated in this way sounds a bit misleading and draws the attention to the methodology of the whole scientific research. I believe that it is necessary to edit the title of the paragraph, in order to present specifically the methodological framework outlining the analysis of the selected works. I would recommend editing and clarifying the concept of "genre" in the paragraph on page 80, which discusses how to structure the analysis. The classification by form and chronological order corresponds to the set goal. I consider the scheme compiled by the author especially valuable. This allows the application of a systematic approach in doing a careful analysis to achieve details in the research topic. The brief historical review in the development of the two professional ensembles - NFE "Philip Kutev" and Ensemble "Pirin" is irrelevant to this paragraph. The presented information could be embedded in the subsequent analyses of the assigned by the author works. Moreover, the author notes *"In different periods the creative approaches to the transformation of dance have changed depending on the epoch, external influences and personal qualities and attitudes."* /p.192/. What impresses is the maximal profoundness and exhaustiveness in the presented comparative analysis, carried out on the principle of logical sequence of certain components, in which the author includes a serious amount of stage works in various dance forms - a total of 39 in number. I would define this part of the presentation as an extremely serious contribution to the research. For the first time, the transformation of the dance language in structural terms has been studied and considered in a great number of dance works, properly classified in

the respective dance form. The conclusions drawn correspond to the main topic of the study and provide an answer to some of the set goals. Considering the creative approaches in the stage transformation of the traditional dance patterns in the repertoire of the two ensembles – an object of the present research, Verka Bozhkova reaches the conclusion that *“...two approaches to creativity can be highlighted, the first is related to the use of the folk pattern based on tradition, and the second is related to the author's introduction of elements, i.e. by processing or stylizing this pattern, leading to its transformation.”* /p.195/. The doctoral student also pays serious attention to the musical basis in creating a dance work, while generalizing well-grounded that *“whatever differences there are among different artists, they all have one thing in common - only the complete unity of music and dance can guarantee high artistic levels of choreography performance.”* /p. 212/. I recommend that the conclusions drawn in the third chapter be more generalized, without changing the main idea expressed in them. This would further emphasize the merits of the dissertation. In the conclusion, as a natural finalization of the research, the doctoral student summarizes the most important things included in it about the transformation of the dance language, as well as the undoubtedly direct connection with the personal interference of the individual artist.

The PhD student has indicated three publications on the topic of the dissertation. The publications fully meet the requirements for admission to public defense in terms of number and content.

The author's summary of the dissertation, comprising 40 pages, has been prepared in accordance with the academic requirements and analytically presents the main points, as well as the own theses in the dissertation. It reflects the volume of the dissertation correctly and accurately - both the content and the conclusions and scientific contributions.

II. SUMMARY OF RESULTS AND EVALUATION OF THE PhD STUDENT'S CONTRIBUTIONS

The dissertation work respects in terms of volume and quality of the research, the accumulation of valuable research material and the profound analysis. I would like to emphasize that the recommendations I have made do not underestimate its merits. The research successfully achieves its goals not only in theoretical issues, but also in reaching scientific results. I fully accept the six contributions of the work, which are analytically presented and reliably highlighted. The dissertation work in consideration has a serious scientific value and meets the requirements of the ZASRB, as well as the regulations for its application. The doctoral student presents a high-value dissertation text which is an achievement in her independent scientific activity.

I recommend the exposition should be modelled and published in a practical manual designed not only for choreographers and professionals, but also for all who are interested in the art of dance.

III. CONCLUSION

Based on all the above, I express my **positive** assessment of the dissertation "**Transformation of the dance language - from Bulgarian folklore to the stage art on folklore basis**" and suggest that the assigned panel of scientific jury award to Verka Yaneva Bozhkova the educational and scientific degree "Doctor"/PhD/ in the Professional field 8.3 "Music and dance art", PhD program "Choreography".

October 1, 2021
Varna

The Review is prepared by:
Assoc. Prof. Dr. Katya Kayryakova